

Vjerovanja starih Rimljana

RIMSKI BOGOVI – OLIMP U AKCIJI

PITANJA I ODGOVORI UZ STRIP

Kako se zove bog neba i munje u rimskom panteonu? Koje su njegove glavne osobine?

Bog neba i munje u rimskom panteonu zove se Jupiter.

On je najveći i najmoćniji bog, kralj svih bogova. Njegove glavne osobine su vladavina, pravednost i moć, a simboli su mu munja, orao i prijestolje.

2. Koju ulogu ima Junona u rimskom društvu i zašto je važna?

Junona je zaštitnica žena, braka i poroda.

Bila je supruga Jupitera i smatrana je kraljicom bogova. Rimljani su je posebno poštovali jer je čuvala obitelj, moral i državu, što su bile ključne vrijednosti rimskog društva.

3. U čemu se razlikuje prikaz Marsa u rimskom mitu u odnosu na grčku mitologiju (Ares)?

Iako su Mars i Ares bogovi rata, Rimljani su Marsa mnogo više poštovali nego što su Grci poštovali Aresa.

Mars je bio zaštitnik Rima i ratnik-heroja, povezan s hrabrošću, čašću i osnivanjem grada Rima. Ares je kod Grka bio prikazivan kao divlji i okrutan, često nepoželjan među bogovima.

4. Koja je poruka Minervinog citata "Mudrost je jača od sile"? Kako to možemo primijeniti danas?

Poruka citata je da razum, znanje i mudre odluke donose trajnija i bolja rješenja nego nasilje ili prisila.

Danas to možemo primijeniti tako da rješavamo sukobe razgovorom, učimo iz iskustava i tražimo pametne načine da postignemo ciljeve, umjesto da koristimo agresiju.

5. Koji je bog prikazan kao vladar podzemnog svijeta i što njegova rečenica "Svi putevi vode... do mene" simbolizira?

Bog podzemnog svijeta je Pluton (u grčkoj mitologiji Had).

Rečenica "Svi putevi vode... do mene" simbolizira neizbježnost smrti – svi ljudi, bez obzira na život, na kraju stižu u podzemni svijet. To je i podsjetnik na prolaznost života.

Radni listić: Vjerovanja starih Rimljana

Ime i prezime: _____ Razred: _____ Datum: _____

1. Poveži rimskog boga s njegovim atributima (spoji linijom)

Rimski bog	
Jupiter	a) Bog mora
Juno	b) Kralj bogova, bog groma
Neptun	c) Boginja ljubavi
Mars	d) Zaštitnica braka i žena
Venera	e) Bog rata

2. Dopiši nazive bogova

- a) Zaštitnik domaćinstva: _____ (Lari/Penati)
b) Svećenice koje čuvaju vatru: _____ (Vestalke)

Vestalka je bila svećenica u starom Rimu koja je služila boginji Vesti, zaštitnici doma i ognjišta. Postati Vestalka bilo je vrlo prestižno, ali i zahtjevno. Evo kako je proces izgledao:

1. **Izbor:** Djevojčice su birane između 6. i 10. godine života. Morale su biti iz uglednih rimskih obitelji i fizički zdrave.
2. **Zavjet:** Nakon izbora, djevojčice su davale zavjet čistoće na 30 godina.
3. **Obuka:** Prvih deset godina provodile su u učenju i obuci, sljedećih deset godina služile su kao svećenice, a posljednjih deset godina obučavale su nove Vestalke.
4. **Dužnosti:** Njihove dužnosti uključivale su održavanje svetog vatre u hramu Veste, sudjelovanje u raznim ritualima i čuvanje važnih dokumenata.
5. **Povlastice:** Vestalke su uživale mnoge povlastice, uključujući pravo na imovinu, posebna mjesta na javnim događanjima, i zaštitu od kaznenog progona.

Nakon završetka službe, Vestalke su mogle ponovno ući u društvo i čak se udati, što je bilo rijetko, ali moguće.

3. Točno (T) ili netočno (N)?

- a) Rimljani su bili monoteisti. ____
- b) Auguri su tumačili volju bogova kroz let ptica. ____
- c) Mitra je bio egipatski bog. ____
- d) Konstantin je legalizirao kršćanstvo. ____

4. Kratki odgovori

- a) Kako su Rimljani nazivali duh zaštitnik glave porodice? ____
- b) Koje su dvije skupine svećenika tumačile znakove bogova? ____ i ____
- c) Zašto su Rimljani u početku progonili kršćane? ____

Auguri su bili svećenici u starom Rimu koji su tumačili volju bogova promatrajući let ptica. Ovaj proces se zvao "auspicija". Auguri su vjerovali da različiti načini leta i ponašanja ptica mogu otkriti božanske poruke i predskazanja.

Rješenja :

- 1. Jupiter – b; Juno – d; Neptun – a; Mars – e; Venera – c
- 2. a) Lari/Penati; b) Vestalke;
- 3. a) N; b) T; c) N; d) T
- 4. a) Genius; b) Auguri i haruspici; c) Jer nisu štovali državne bogove

1. Tko je bio vrhovni bog rimskog panteona? Koji su mu bili simboli?
2. Koju ulogu ima Junona u rimskoj mitologiji i čemu je zaštitnica?
3. Koja su tri glavna božanstva povezana s prirodnim elementima (nebo, more, podzemlje)?
4. Zašto je Mars bio posebno važan Rimljanima, više nego Grcima?
5. Koja je razlika između Minerve i Atene, i zašto su Rimljani preuzimali grčke bogove?
6. Kako se zvala božica ljubavi u rimskom panteonu i s kojim planetom je povezana?
7. Što simbolizira Plutonov troglavi pas Kerber?
8. Koja božanstva čine tzv. 'Kapitolsku trijadu'?

ODGOVORI

1. **Vrhovni bog rimskog panteona** bio je **Jupiter**. Njegovi simboli uključuju **munju, orla i žezlo**.
2. **Junona** je u rimskoj mitologiji bila **kraljica bogova** i zaštitnica **braka i žena**.
3. Tri glavna božanstva povezana s prirodnim elementima su:
 - **Jupiter** (nebo)
 - **Neptun** (more)
 - **Pluton** (podzemlje)
4. **Mars** je bio posebno važan Rimljanima jer je bio bog **rata** i smatran je ocem Romula i Rema, legendarnim osnivačima Rima. Rimljani su ga štovali više nego Grci jer je rat imao ključnu ulogu u širenju Rimskog Carstva.
5. **Minerva** je rimska božica mudrosti, dok je **Atena** njezina grčka ekvivalentica. Rimljani su preuzimali grčke bogove jer su ih smatrali kulturno superiornima i željeli su integrirati grčku kulturu u svoju.
6. Božica ljubavi u rimskom panteonu zvala se **Venera** i povezana je s planetom **Venerom**.
7. Plutonov troglavi pas **Kerber** simbolizira **čuvara podzemlja** koji sprječava mrtve da pobjegnu i žive da uđu.
8. **Kapitolsku trijadu** čine:
 - **Jupiter**
 - **Junona**
 - **Minerva**

Križaljka: Rimska mitologija

Vodoravno:

1. Vrhovni bog rimskog panteona, bog neba i munja.
2. Bog rata, otac Romula i Rema.
3. Božica ljubavi, povezana s planetom Venerom.
4. Troglavi pas koji čuva podzemlje.
5. Bog mora, brat Jupitera i Plutona.
6. Rimska božica mudrosti koja odgovara Ateni

Okomito:

7. Kraljica bogova, zaštitnica braka i žena.
8. Bog podzemlja, vladar mrtvih.
9. Tri glavna božanstva povezana s nebom, morem i podzemljem.

Rješenja:

Vodoravno: 1. JUPITER, 2. MARS, 3. VENERA, 4. KERBER, 5. NEPTUN, 6. MINERVA

Okomito: 7. JUNONA, 8. PLUTON, 9. KAPITOLSKA_TRIJADA

Kviz: Rimska mitologija

1. Tko je bio vrhovni bog rimskog panteona?

- a) Mars
- b) Jupiter
- c) Neptun

2. Koja je božica bila zaštitnica braka i žena?

- a) Venera
- b) Junona
- c) Minerva

3. Koji bog je vladao morem?

- a) Pluton
- b) Neptun
- c) Jupiter

4. Tko je bio bog rata i otac Romula i Rema?

- a) Mars
- b) Vulkan
- c) Merkur

5. Koja je božica bila rimski pandan grčkoj Ateni?

- a) Vesta
- b) Minerva
- c) Dijana

6. Kako se zove troglavi pas koji čuva podzemlje?

- a) Hidra
- b) Kerber
- c) Haron

7. Koji planet je povezan s božicom Venerom?

- a) Mars
- b) Jupiter
- c) Venera

8. Koji bog je vladao podzemljem?

- a) Pluton
- b) Saturn
- c) Apolon

9. Koji trio bogova čini Kapitolsku trijadu?

- a) Jupiter, Junona, Minerva
- b) Mars, Venera, Vulkan
- c) Neptun, Pluton, Merkur

10. Zašto su Rimljani posebno štovali Marsa?

- a) Bio je bog ljepote
- b) Bio je bog rata i otac osnivača Rima
- c) Bio je zaštitnik trgovaca

Odgovori:

1-b, 2-b, 3-b, 4-a, 5-b, 6-b, 7-c, 8-a, 9-a, 10-b

Izlazna kartica: Evaluacija na kraju sata

Ime i prezime

učenika: _____

Razred: _____ Datum: _____

Pitanja za evaluaciju

Odgovor (✓ ili kratki komentar)

1. Razumijem glavna rimska božanstva i njihove uloge.

2. Znam razliku između Kapitolske trijade i triju bogova prirode.

3. Razumijem simboliku povezanu s rimskim bogovima (npr. Jupiterova munja, Kerber).

4. Mogu objasniti zašto su Rimljani posebno štovali Marsa.

Što mi je bilo najzanimljivije na satu?

Što mi je bilo nejasno ili bih želio/la dodatno objasniti?
